Вправа 7.4. Плановий проект[6]

Освітні цілі	Сформувати в учнів уявлення про структури взаємної залежності в спільноті під час періоду змін. Учні повинні зрозуміти, що кожне рішення стосується всіх членів спільноти. Якщо таке рішення підлягає прийняттю та схваленню, всі члени спільноти повинні його розуміти та мати можливість брати участь у процесі прийняття рішення.
Ресурси	Опис реального або уявного планового проекту міської забудови. Він повинен враховувати соціальні, економічні, демографічні, транспортні та інші проблеми. Учитель повинен підготувати набір карток для учасників рольової гри. Наступні приклади можуть допомогти читачеві отримати уявлення, як реальний плановий проект може бути імітований у рольовій грі.

Примітка для вчителя

Ця вправа має багато прихованих цілей. Залежно від того, який передбачається навчальний і виховний ефект, саме вчитель має вирішувати, які з цих елементів слід детально обговорювати, а які треба просто пояснити і допомогти учням зрозуміти.

1. Учні розвивають навички активного слухання, вчаться розуміти різні точки зору та інтереси, незалежно від того, чи погоджуються вони з ними.

2. Учні вчаться передбачати наслідки та прихований зміст варіантів процесу прийняття рішень.

3. Учні тренуються приймати рішення у демократичний спосіб. Важливо знайти баланс між участю та ефективністю (наприклад, кожен повинен мати слово, але повинен бути обмежений час кожного виступу та процесу в цілому).

4. Базове визначення: у відкритій спільноті, тобто у такій, яка навчається, спільне добро (*volonté générale*) не визначається будь-яким органом, а погоджується у формі тимчасового рішення, відкритого для перегляду в разі виникнення нових проблем.

Процедура

1. Учні розподіляються на пари. Кожна пара отримує копію проекту та одну з карток. Одна пара учнів керує ходом обговорень.

2. Пари складають список усіх переваг та проблем, які стосуються проекту.

3. Список переваг і проблем складається з точки зору людини, роль якої грають учні.

4. Пари приймають спільне рішення за або проти проекту (15 хвилин).

5. По черзі кожна пара презентує свою позицію групі та пояснює її причини.

6. Під час обговорення кожна пара повинна сказати, що, на їхню думку, необхідно зробити. Для кожного виступу та для всього обговорення встановлюється часове обмеження.

7. Учні голосують за рішення, чи буде впроваджуватися цей проект.

Наступна робота

8. Чи існують інші групи, чию думку потрібно заслухати?

9. Якою мірою на вашу думку вплинула думка інших людей?

[6] Адаптовано з С. Фонтен. *Education pour le développement humain:* De Boeck, 1996.

10. Чи мають окремі інтереси, які захищає одна група, вплив на інші групи?

11. Чи існують групи, чия думка та інтереси заслуговують більшої уваги?

12. Чи існують групи, до думки яких рідко або ніколи не дослуховуються?

13. Чи є рішення, за яке проголосувала більшість, найкращим рішенням для всього суспільства?

Розширення

1. Окремі учні грають певні ролі без підтримки партнера.

2. Рольова гра включає заслуховування експертів, які можуть торкатися окремих аспектів проекту.

3. Частина класу виконує роль журі або місцевого парламенту, який приймає остаточне рішення, не захищаючи окремих інтересів груп-учасників (представницька демократія).

4. Двоє або троє учнів виконують ролі репортерів та спостерігачів. Вони дають коментарі щодо процесу прийняття рішень та ролей, які виконують учні.

5. Якщо у рольовій грі розігрується реальний процес прийняття рішення, на фінальні дискусії з учнями можуть бути запрошені місцеві політики або журналісти.

6. Ця модель може бути використана для організації реального процесу прийняття рішення у школі.

Матеріал для вчителів

Питання для підготовки карток для рольової гри

1. Ви – вчитель:
   – Чи бачите ви причини того, що цей проект – гарна ідея?
   – Чи вважаєте ви, що він міг би створити якісь проблеми?

2. Ви є власником малого бізнесу:
   – Чи бачите ви причини того, що цей проект – гарна ідея?
   – Чи вважаєте ви, що він міг би створити якісь проблеми?

3. Ви працюєте у медичному центрі.

4. Ви працюєте збиральником відходів.

5. Ви – водій автобуса.

6. Ви нещодавно переїхали з іншого регіону або іншої країни та шукаєте роботу.

7. Ви – молоді люди, які працюють по сусідству.

8. Ви – менеджер невеликої компанії.

9. Ви – політичний діяч.

10. Тощо.